క్రాస్‌వర్డ్ పజిల్

భయస్థుడుగానూ ఉండవలసి వచ్చింది. తీరా అలా ఉండటం అలవాటైన తరువాత, అలా ఉండటంలో ఏమాత్రమూ తప్పు లేదని కూడా అనిపిస్తున్నది. ఎందుకంటే, చాలా మంది మనుష్యులు తమ తమ జీవితాలలో ఎంత ఖిన్నులుగానూ, దీనులుగానూ ఉండవలసి వస్తుందో, దారిద్ర్యము, అనారోగ్యము వాళ్లనెంత నిస్సహాయులను చేస్తాయో తనకు తెలుసును. అటువంటి పరిస్థితులలో, అన్ని విధాల తనకన్నా బాగా బతుకుతున్నవాళ్లు, తమను హేళనపరిస్తేగాని, తృణీకరిస్తేగాని, తమ [illegible] స్తే గాని మనస్సు ఎంత [illegible] తనకు తెలుసు. నిజానికి ఏ కొంచెం జ్ఞానం ఉన్న మనిషైనా ఇతరులకన్నా తన ఆధిక్యాన్ని ఎప్పుడూ మనస్సులోకి రానివ్వడు. సుఖదుఃఖాలనేవి ఏవైతే ఉన్నాయో వాటి అనుభవం ఈ లోకంలో ఎవరికైనా సమానమే. తమవాళ్లు చచ్చిపోతే అందరూ ఒకేలా ఏడుస్తారు. పిల్లలు అందరికీ ఒకేలాగున పుడతారు. అటువంటప్పుడు మనిషి మనిషిని ఈసడించటం ఎంత అర్థంలేని విషయమో తలుచుకుంటే అతడి మనస్సు కలుక్కుమంటుంది. ఆదేపనిగా నీటిధార పడితే నునుపెక్కిన బండరాయిలా అతడి మనస్సు చాలా మెత్తబడిపోయింది. తన ఇరవై ఏడు, ఇరవై ఎనిమిది సంవత్సరాల జీవితంలో తానెదుర్కొన్న సంఘటనలతో, వచ్చే ఆదాయం చాలక, పదిమంది పిల్లలను పోషించుకోలేక, చదువులు, పురుళ్లు, పుణ్యాలు, కష్టసుఖాలు—వీటన్నిటితో అ[illegible]ందలతో, అపవాదులతో దరి, దోవ చూపకుండా తండ్రి సంసారాన్ని పదుగురి నోళ్లలోను పడవేసి చనిపోయాడు. ఆడ

పుష్పము మీ అదృష్టం చెప్పగలదు

మీ భవిష్యత్తులో ఏమి జరుగనున్నదన్నీ, మీ సరియైన చర్యను గురించిన్నీ మీరు తెలుసుకొనగోరినట్లయితే ఒక పోస్టు కార్డుపైన మీకు ఇష్టమైన ఒక పుష్పము పేరున్నూ, మీరు వ్రాయుతేదీ, వేళ వివరములున్నూ, మీ సరియైన చిరునామాయూ, వెంటనే వ్రాసి పంపండి. జ్యోతిష శాస్త్రములోని రహస్య గణితము మూలముగా మేము గుణించి, మీరు కార్డు వ్రాసిన తేదీ లగాయతు 12 మాసములలోనూ మీయొక్క అదృష్టము, అభివృద్ధులు, జీవిత మార్గము [illegible] వ్యవహారములో మీకు జయము కలుగునో ఉద్యోగం విషయంలో మంచి చెడ్డలు, మార్పులు, ఆరోగ్య విషయము, పరదేశ గమనము, తీర్థయాత్రలు, వివాహము, స్త్రీ సుఖము, సంతానము, నిధినిక్షేపములు, లాటరీ, అకస్మాత్ ద్రవ్యలాభము మొదలగు వానిని గురించి స్పష్టముగా మాసవారీగా వ్రాసి రు. 1-25 ప్రైసుకు మాత్రమే వి. పి. గా పంపగలము. (వి. పి. చార్జీలు అదనము) దుష్టగ్రహము లేవైనా ఉన్నయెడల శాంతిచేయు విధానము కూడా తెలుపగలము. వివరములు మా పుస్తకముపైన పంపబడును. మేము పంపిన భోగట్టా మీకు తృప్తిగా లేనియెడల పైకము వాపసు చేయబడును. ఒకసారి పరీక్షించండి. అడ్రసు ఇంగ్లీషులో వ్రాయండి.

PT. DEV DUTT SHASTRI, RAJ JYOTSHI (A.P.W.)
POST BOX NO. 86, JULLUNDUR CITY.

పెద్దలకు మాత్రమే!!

దాంపత్య జీవితంలోని బలహీనత గూర్చి మీరు చింతపడవద్దు

జీవన స్పెషల్

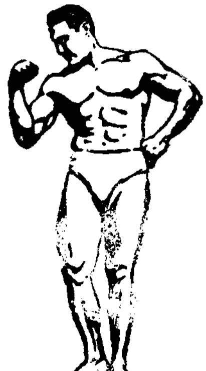

రుచియైన ఆయుర్వేద టానిక్, ఉత్తమ గుణములు కలది. కోల్పోయిన శక్తిని చేకూర్చి మీ దాంపత్య జీవితాన్ని ఆనందమయం చేస్తుంది. స్త్రీలు ప్రసవానంతరం "జీవన స్పెషల్" సేవించిన, యవ్వనవతులుగా ఉందురు.

ఎక్కువ ఫలితానికి:

పాలు వాడటం మంచిది—కావలసినంత దేహవ్యాయామం చేయవలెను—గ్రుడ్డు వాడరాదు.

ముఖ్య గమనిక: జీవనస్పెషల్ నాడీవ్యాధిని తొందరగా పోషించు శక్తిగలది కాబట్టి మూడు వారములు సేవించిన తర్వాత ఒక వారంరోజులు మానివేయుట చాల అవసరం. [illegible] పోదురు. లేక దాంపత్య హాని అధిక మగును. ఆరోగ్యం, బలంచేకూరిన వెంటనే మానివేయవలెను. 450 గ్రాముల ప్యాకింగ్‌లో లభించును ధర రు. 10/—ప్యాకింగు, పోస్టేజి అదనం.

మేము క్రొత్తగా ప్రవేశపెట్టినది:- **"అమృతలేపనం"**

"జీవన స్పెషల్"కు తోడు ఎక్కువ విలువైనది. 25 [illegible] రు. 10/— **వివరం. ఉచిత లిటరేచరుకు వ్రాయండి. సగం విలువ అడ్వాన్సుగా ఆర్డరుతో పంపవలెను. మిగిలినది వి. పి. పి. మీద చెల్లించవలెను.** [illegible]

ఉత్తరములన్నియు ఇంగ్లీషులోనే వ్రాయవలెను.

Manager, Jeevamritham Oushada [illegible],
CALICUT-1, (S. INDIA)
Chief Physician: Dr. K. N. RAMDAS. **Phone 3607 & 2419**

షరా: ఆంధ్రప్రదేశ్, మధ్యప్రదేశ్, ఒరిస్సాలలో ముఖ్యమైన అన్ని టౌన్లలో స్టాకిస్టులు కావలెను. షరతు, నిబంధనలకు వ్రాయండి

క్రాస్‌వర్డ్ పజిల్

పిల్లల పెళ్ళిళ్ళు చేసే ఆయన చనిపోయారు కాబట్టి సరిపోయింది. లేకపోతే మరీ ఎంత అవస్థల పాలయ్యేవారో చెప్ప వీలులేకపోయేది. అన్నయ్య వెలవ రోజుతో గుమాస్తాగా చేరి పిల్లలను పెద్దవాళ్ళను చేశాడు. అన్నయ్య పడే కష్టాన్ని తాను ప్రతిరోజూ గమనిస్తూ ఉండేవాడు కాబట్టి, బుద్ధిగానే చదువుకున్నాడు. ఒక్కొక్క క్లాసు జాగ్రత్తగా చదివి పాసవుతూ వచ్చాడు. స్కూలు ఫైనలు పాసుకాగానే తాను ఉద్యోగం చేస్తానన్నాడు. కాని, ఉన్న ఊళ్ళో కాలేజీఉన్నందున అన్నయ్య ఉద్యోగం చెయ్యనివ్వలేదు. తాను కాలేజీలో చేరిన రోజున అన్నయ్య జీవితంలో ఎంతో మహత్కార్యం సాధించినవాడిలా సంతోషపడటం తాను ఆ జన్మాంతము మరచిపోలేడు. ఊళ్ళో పెద్ద పెద్ద ఉద్యోగాలు చేస్తూ, పెద్ద పెద్ద హోదాం అనుభవిస్తూ, ఉన్నవాళ్ళ పిల్లలకంటే, తన తమ్ముడు ఏందులో తక్కువ? వాళ్ళందరూ ఏమి సాధించారో, తాను దానిని సాధించగలిగాడు అని అమ్మతో చెపుతూఉంటే ఆ రోజు ఆ సంతోషం ఉప్పొంగిపోయాడు.

తాను బి.ఎ.చదువుకుంటూ ఉండగానే ఈసంబంధం వచ్చింది. తన చిన్నతనం పెళ్ళి, దానికి సంబంధించిన సమస్యలు, జీవితంలో దాని ప్రాధాన్యము మొదలయిన వాటని గురించి ఏమీ తెలియదు. సృష్టిలో స్త్రీ పురుష సంబంధాన్ని గురించిన ఉత్సుకత, తీయని ఊహలు కూడా ఆ వయస్సులో తన అంతగా వశ్యత చేసుకోలేదు. తనమీదయు గొప్ప బాధ్యతతో కూడిన [illegible]. [illegible] కూడిన ప్రయత్నము పరుచుకుని ఉన్నాడు. అందువల్ల ఇతర విషయాలను గురించి పట్టించుకునేటంత [illegible] కూడా తనలో కలిగించేది. క్లాసులో ఫస్టుగా ఉండటం, గొప్ప ఉద్యోగం సంపాదించటం, తన కుటుంబాన్ని అందరకన్నా మిన్నగా [illegible] ఉండేది. శ్యామసుందరిని తన కన్యామణిగా [illegible] రావటం [illegible] పరిస్థితులలో జరిగింది.

ఆయనగారు జీవితంలో తన తెలివి అంతా ఉపయోగించి, తన అదృష్టాన్ని అంటటిని పరీక్షకు పెట్టి తన అప్పగారి తాలూకు రెండు లక్షల ఆస్తిని స్వలుడైన ఆమె భర్తగారి దాయాదులకు చెందకుండా కాపాడారు. అప్పుడు ఆయనకు గొప్ప సమస్య ఎదురైంది. అదే తన ఏకైకపుత్రిక వివాహం. [illegible] ఆయనగారికి ఏకైకపుత్రిక కావడంవల్ల ఆమె వివాహం ఆయనగారికి గొప్ప సమస్య అయింది. అందువల్ల ఆయన వ్యవహారదక్షత అంతా ఉపయోగించి రఘురామ్‌ను తన విధవ అప్పగారికి దత్తు చేయించారు. రఘురామ్‌ను దత్తు ఇవ్వడానికి వాళ్ళ అన్నయ్య ఎంత కుంగిపోయిందీ, ఎంత బాధపడిందీ వాళ్ళమ్మకు కూడా తెలీదు. వాళ్ళమ్మ [illegible] రాకపోకలు సాగించటమూ, అక్కడ ఆమెగారికి అదర సత్కార మర్యాదలు అధికం కావటమూ ఆమె కళ్ళు కప్పివేశాయి. బీదతనంలో అన్నీ సుగుణాలే ఉంటాయి సామాన్యంగా. కాని, ఒక్క గొప్ప దుర్గుణం మాత్రం ఉంది. డబ్బును గురించి బీద

వాడికి ఎప్పగడ్డని చూసిన పవరం ప్రవృత్తి ఉంటుంది. అలాంటి సందర్భం ఎప్పుడైనా తటస్థిస్తుందా, వాళ్ళను వాళ్ళు నిగ్రహించుకోలేరు. బాగా ఆకలిగొన్నవాడికి అన్నాన్ని చూసినప్పటి ఆల ఎలాంటిదో, డబ్బుగల వాళ్ళ స్నేహ బాంధవ్యాలు దరిద్రుడి యెడల కూడా అంతే. రఘు అభిప్రాయం అడిగినవాళ్ళు కానీ, అతడి ఇష్టానిష్టాలు పట్టించుకున్నవాళ్ళు కానీ ఎవరూ లేరు. ప్లీడరుగారు రఘును దత్తు తీసుకుంటానంటే వీళ్ళకు అభ్యంతరం ఉండేదేమో కానీ, రూపసి అయిన కోడలు బోలెడంత డబ్బుతో వస్తుందనేసరికి తల్లికి వేరొక ఆలోచనే లేకపోయింది. ఎవరైనా ఓర్వలేని వాళ్ళు కానిమాటలు చెప్పి ఈ అదృష్టాన్ని ఎక్కడ చెడగొడతారోనని కూడా తల్లి నిద్రాహారాలు లేకుండా బాధ పడింది. కాని, ఆమె అనుకొన్న అదృష్టమంతా కలిసి వచ్చి రఘును ప్లీడరుగారి వితంతు అప్పగారు దత్తు చేసుకుంది. అందువల్ల రఘు అన్నగారికి ఒకే ఒక గొప్ప అదృష్టం కలిగింది. అది తమ్ముడికి పుస్తకాలకు, కాగితాలకు, పరీక్ష ఫీజులకు అయినవాళ్ళను, కాని వాళ్ళను యాచించి అనేకమైన అసత్యాలు చెప్పి, అప్పు అనే పదార్థాన్ని పుట్టించడంలోకల దైన్యం నుండి, కష్టంనుండి విముక్తి. కాని, మామూలు పరిస్థితికి తిరిగిరాని అంగవైకల్యం కలిగినట్లుగా బాధ పడ్డాడతడు తమ్ముడు దత్తు పోవటం గురించి.

తన బాధ ఏమిటో, దాని స్వరూపాన్ని అవగాహన చేసుకోలేక తనకు ఆప్తులు, హితులు అయిన పెద్దమనిషిని ఒకాయనను, "ఈ విషయమై మీ సలహా ఏమిటి? అభిప్రాయం ఏమిటి?" అని అడిగితే ఆయన, "ఇదుగో, ఒకవేళ ఈ భాగ్యం నీకే లభిస్తేనో అనుకో. నువ్వేం చేసేవాడివి?" అన్నారు. దానితో అతడికి ఆపుకోలేని దుఃఖం వచ్చింది. లోకం తాను తమ్ముణ్ణి చూసి ఈర్ష్య పడుతున్నాడనుకుంటుంది కాబోలు! అతడు ఆ విషయంలో అప్పటినుంచి మూగవాడే అయిపోయాడు. రఘు దత్తుపోయినా కూడా బి. ఎ.లో ఫస్టుక్లాసు రాకపోయినందుకు అన్నగారు చాలా బాధపడినమాట మాత్రం నిజమే. రఘు పాసవుతున్నాడంటే తానే అయినట్లు కదా అతడి భావన! బి. ఎ. కాగానే వేరొక ఆలోచనే లేకుండా రఘు బి. ఎల్.కు వెళ్ళాడు. శ్యామసుందరిని బి. ఎ.లో చేర్చారు. రఘు బి. ఎల్. చదువుతూ ఉండగానే అన్నగారికి పెళ్ళి అయింది. బి. ఎల్. కాగానే రఘుకూ పెళ్ళయింది. మామగారి దగ్గిరే అప్రెంటిస్ పూర్తి చేశాడు రఘు. అప్రెంటిస్ అయి స్వంతంగా ప్రాక్టీసు చూసుకుందామనుకుంటూ ఉండగానే మామగారు పకడ్బందీగా ఆస్తిపాస్తులను 'ఎవరెవరి పేర వ్రాయవలసిందీ బాగా ఆలోచించి ఆ పొస్తు 'విల్లు' వ్రాసి పడేసి హరీ మన్నారు. పంజరమే కాక, అది బంగారు పంజరం కూడా అయింది రఘురామ్‌కు. రోజా లపిల్‌పెళ్ళ ముక్కలూ, అరటి పళ్ళూ ఇష్టంగా శ్యామసుందరి పంజరంలో పడేస్తుంది. ప్లీడరుగారుండగా వంటావిడ ఉండేది. ప్లీడరుగారు పోయిన తరవాత పరామర్శించటానికి తల్లి వచ్చి నెల రోజులపైనే ఉండటంతో వంటమనిషి అవసరం కనపడలేదు వాళ్ళకు. తన కొడుక్కు అన్నవరపు తీర్చుకుంది ఆ అమ్మాయికను తల్లి. కాని, తాను వంటమనిషినన్న విషయం కొద్దిరోజుల తరవాత గ్రహించేసరికి తన కొడుకు దగ్గిరికే తాను వెళ్ళక తప్పలేదు. రఘురామ్‌కు తన తల్లి అంటే ఒక రకంగా వైమనస్యం. దత్తు తల్లి అంటే భయం. ఇది క్లుప్తంగా రఘురామ్ పూర్వగాథ. అతడు రోజుకు పది సార్లు గుర్తు చేసుకునే కథ.

ఇవాళ మళ్ళీ వివరంగా మనస్సులో తవ్వి పోసుకున్నాడు. శ్యామసుందరి క్లబ్బుకు వెళ్ళిపోయింది. తన దత్తు తల్లి సంపూర్ణయాత్రా స్పెషల్‌లో ఉత్తర దేశంలో ఉంది.

బట్టల బీరువాకు ఉన్న నిలువుటద్దంలో తన ముఖం చూసుకున్నాడు. అలిసిపోయి జిడ్డు ఓడుతున్నది. క్రాపు చెదిరిపోయింది. బట్టలు నలిగిపోయి ఉన్నాయి. కాని, ముఖం కడుక్కుందామన్న కోరిక కానీ, బట్టలు మార్చుకుందామన్న ఉత్సాహం కానీ అతడికి ఏ మాత్రమూ కలగలేదు. ఈ పదిగదుల డాబా ఇంటి కంటె తన ఇల్లే నయమనిపించింది. అది ఇరుకు సందులో, మురికికాలవ పక్క ఉన్న పెంకుటిల్లు. అది అద్దె ఇల్లే కావచ్చుగాక. దాని తాలూకు ఆలోచనలే పూర్వానుభూతులే అతడి మనస్సును సంతృప్తితో నింపివేస్తాయి. కోటలాగ ఇంత ఇల్లు ఉన్నా దిక్కుదిక్కుమంటూ ఉంటుంది ఇక్కడ.

రఘురామ్ వీథిలోకి వచ్చేశాడు. అప్పటికి ఆరు గంటలు కావస్తున్నది. పెద్ద బజారుగుండా వెళ్లి ఒక మైలు దూరం నడిస్తేకాని దేవాలయం రాదు. సినిమాహాలు దాటిన తరవాత సిమెంటురోడ్డు పక్కనే మహిళామండలి వాళ్ళ క్లబ్బు ఉన్నది. దానిని దాటే వెళ్ళాలి ఆలయానికి పోవటానికి.

రఘురామ్ నడిచే వెళ్ళాడు. సినిమాహాలు దాటి క్లబ్బు ముందుగా వెళుతూంటే అతడికి అల్లంత దూరంలో ఫిడేలు పట్టుకుని వెంకటలక్ష్మి ఎదురైంది. వసంతఋతువులో కూడా పుష్పించని పూలతీగలా ఉంది ఆ అమ్మాయి, అసంతృప్తి అంతా ఒక్కచోట కుప్ప పోసినట్లు. సినిమాహాలు పక్కనే వాళ్ల ఇల్లు. మామూలు రంగుచీర కట్టుకుంది వెంకటలక్ష్మి. మెడంతా బోసిగ ఉంది. చెవులకు దుద్దులుకూడా లేవు. ఎర్రగా, పొడుగ్గా, బక్కపలచగా, వాడిపోయిన తమలపాకులా ఉంది. కాళ్ళకు చెప్పులు కూడా లేవు. అవితంగా అలిసిపోయి ఇంటికి వెళుతూ తనకట్లా ఎదురు కావటం రఘు మనస్సుకు ఆమె యెడల చాలా జాలి కలిగించింది. కాని, మళ్ళీ అంతలోనే తన మనస్సులో తాను ఇలా వితర్కించుకున్నాడు: 'ఆ అమ్మాయికన్న తాను ఏమి తృప్తిగా జీవిస్తున్నాడు? ఆ అమ్మాయిని గూర్చి తాను జాలిపడటం చాలా పరిహాసపాత్రమైన విషయం. ఏమో! వెంకటలక్ష్మి జీవితంలో ఏమీ వెలితి లేదేమో, డబ్బు చాలని ఇబ్బంది తప్ప. భర్తను గురించి ఆమెకు ఎలాంటి అసంతృప్తి లేదేమో! తాను ఏవో రెండు మూడు సంగీతపాఠాలు, ట్యూషన్ చెప్పి పది, పదిహేను రూపాయలు సంపాదిస్తుంది. మొగుడు దేదో డబ్బయ్యో, ఎనభయ్యో తెస్తాడు. రోజులు మామూలుగా వెళ్లిపోతూ ఉంటాయి. అటువంటప్పుడు ఆమెకు అసంతృప్తి ఎందుకు?'

పెద్దబజార్లో ఉడిపి సుందరవిలాస్ ముందు కిళ్లీషాపు దగ్గిర వెంకటలక్ష్మి భర్త వెంకటేశ్వర్లు కనిపించాడు. సిగ్గులేని నవ్వుతో తనను పలకరించాడు. రఘుకు అతణ్ణి పలకరించటానికి కూడా అసహ్యం

ఉచిత బహుమతి: 3 నెలలు మాత్రమే

స్త్రీలకు సొగసు నను కూర్పు కాశ్మీర్ ఆర్ట్ చీరలు, నూతనమైన ఆకర్షణీయమైన సరికొత్త డిజైన్లు, రంగులలో ఇప్పుడే వచ్చినవి. పెద్ద సైజు. మావద్ద మాత్రమే దొరుకును. ఒక చీర ఒకటి రు. 11/–లు, 2 రు. 20/–లు 3 రు. 28/–లు 4 రు.

ఇంతకు మించిగాని చీరలకు ... పార్సెల్ ద్వారా పంపబడును.

ARVIND AGENCIES (WAV-22)
P.O. Box 1408, Delhi-6.

క్రుషెన్ సాల్టులు

తీసుకోండి
వీటితో
మీ ఆకలి
అధికమగును

క్రుషెన్ సాల్టుల 7 విధముల పని మిమ్ము స్వస్థతగా నుంచును!

నికోలస్ వారి (N) తయారీ
నాణ్యతకు మరియు ... గ్యారంటీ

పండిత
డి. గోపాలాచార్యులవారి
బ్రాహ్మామృతం
ఆరోగ్యానికి బలానికి
ఆయుర్వేదాశ్రమము
(ప్రైవేట్) లిమిటెడ్
మద్రాసు-17

Mysore Manoranjini
BATHI
MYSORE GOVERNMENT SANDALWOOD OIL FACTORY, MYSORE.

క్రాస్‌వర్డ్ పజిల్

కలిగింది. ఇదివరలో సౌజన్యం కోసం పలకరిస్తే తన ఎదురుగా వచ్చి కాఫీహోటల్లో కూచుని అధిక ప్రసంగం చేసేవాడు. ఆందుచేత తరవాత ఆతడు పలకరించినా చూసీ చూడనట్లు పోవటానికి ఎంతో బాధపడిపోయే వాడు రఘురావ్. ఎడంచేతిలో బీడీకట్టతో, కుడిచేతిలో కాలుతున్న బీడీతో అతణ్ణి చూస్తేనే వెలపరం కలిగింది రఘురావ్‌కు. వెంకటలక్ష్మి భర్త మ్యునిసిపల్ ఆఫీసులో ఏదో గుమాస్తా పని చేస్తున్నాడు. రోజూ రెండు బీడీకట్టలు కొనుక్కోవటం తప్ప అతడి జీవితానికి చరితార్థత ఇంకొకటి లేదని అతడి భావన. రఘురావ్ కాఫీ తాగి బయటకు వచ్చాడు. వెంకటలక్ష్మి ఇంటికి వెళ్లి అప్పుడే ఎలా వచ్చిందో, పెద్ద బజార్లో ఒదిగి ఒదిగి నడిచి పోతున్నది. కిళ్లీకొట్టు దగ్గిర వెంకటేశ్వర్లు ఎవరితోనో బాతాఖానీ వేస్తున్నాడు. కొంతదూరం నడిచే సరికి రఘురావ్‌కు, వెంకటలక్ష్మి ఎక్కడికి వెళుతున్నదో అర్థమైంది. వీరరాఘవస్వామి ఆలయానికి వెళ్లేటప్పటికి చాలామంది సంగీత కచ్చేరీ కొరకు హాజరై ఉన్నారు. వేదిక చక్కగా బారులైట్లతో అలంకరించారు. పక్కవాద్యాలవాళ్లు అప్పుడే వేదికమీద చేరారు. ఇంకా కచ్చేరీ ప్రారంభం కాలేదు. రఘురావ్‌ను తెలిసినవాళ్లు ఆదరంగా ఆహ్వానించి ముందువరస కుర్చీలో ఒకదాంట్లో కూచోపెట్టారు. మామూలుగా రఘురావ్ ఇటువంటి ప్రదర్శనలకు విరాళం బాగానే ఇస్తూ ఉండటమే దానికి కారణం. ఊళ్ళో ఉన్న పెద్ద మనుషులు చాలామంది వచ్చారు. ముందు వరసలో పెద్ద పెద్ద ఉద్యోగస్తులు కొందరు భార్యామణులతో సహా వచ్చి కూర్చున్నారు. రఘురావ్‌కు శ్యామల ఒంటరి తనతో రాకపోవటం చాలా అసంతృప్తినీ, విచారాన్నీ కలిగించింది.

పాటకచ్చేరీ ప్రారంభమైంది. పక్కన ఆడవాళ్లు కూర్చున్నచోట వెంకటలక్ష్మిని చూశాడు రఘురావ్. ఆమె అత్యంతాసక్తితో, తన్మయురాలై అనుభవిస్తున్నది సంగీత మాధుర్యాన్ని. గాయకురాలు చక్కగా పాడుతున్నది. శ్రోతలను ఏ దివ్యలోకాలకో తరలించుకొని వెళుతున్నది. ఏవో పువ్వుల తోటలలోనో విహరింప చేస్తున్నది. ఎందుకో రఘురావ్ మనస్సును చిక్కబట్టుకోలేక వెంకటలక్ష్మివేపు చాలాసార్లు చూశాడు. తాను పెద్ద పెద్ద ఉద్యోగస్థులు కూర్చున్న ముందు వరస కుర్చీలో కూర్చున్నాడు. వెంకటలక్ష్మి ఆడవాళ్లకు ప్రత్యేకించిన స్థలంలో, కింద స్తంభాన్ని జేరగిలబడి కూర్చున్నది. ఒకటి రెండుసార్లు వెంకటలక్ష్మికి పట్టుబడి పోయాడు రఘురావ్.

సంగీత కచ్చేరీ పూర్తి అయ్యేసరికి తొమ్మిదింబావయింది. గాయకురాలిని అభినందించటానికి నలుగురు పెద్దలతోబాటు తానూ వెళ్లాడు రఘురావ్. అక్కడ పెద్ద పెద్ద కళ్లనిండా తన సంతోషాన్ని వ్యక్తపరుస్తూ వెంకటలక్ష్మి నిలుచుని ఉంది. ఆ గాయకురాలిని చూడటం, ఆమె దగ్గిరగా నిలబడటం, జీవితంలో గొప్ప అదృష్టంలా భావిస్తున్నట్లు వెంకటలక్ష్మి కళ్లు వెలిగిపోతున్నాయి. రఘురావ్, వెంకటలక్ష్మి సమక్షంలో ఆ గాయకురాలిని అభినందించటానికి సిగ్గుపడ్డాడు. వెంకటలక్ష్మి ఆమెతో ఏదో కొంత మాట్లాడింది. అదంతా శాస్త్ర ప్రసంగం. నమస్కారంపెట్టి ఎంతో సంతోషంతో ఆమె దగ్గిర సెలవు తీసుకుని వెళ్లిపోయింది. రఘురావ్ పక్కనఉన్నవాళ్ల మాటలలోనే తన అభినందనలు కూడా తెలిపి బయటకు వచ్చేశాడు. ధ్వజస్తంభం వద్ద గర్భగుడికి ప్రదక్షిణం చేస్తూ వెంకటలక్ష్మి కనబడింది. నిమిషంసేపు, అతడికి కూడా ప్రదక్షిణం చేద్దామనిపించింది కాని, ఏమిటో బిడియం కలిగి, ఆలా చెయ్యలేకపోయాడు. సింహద్వారం వద్ద నిలుచుని దేవుడికి నమస్కారం పెట్టి బయటకి నాలుగడుగులు వెయ్యగానే రిక్షావాళ్లు చుట్టుముట్టారు. ఆకాశంలో చందమామ తన సౌందర్యాన్ని అంతటినీ విరజిమ్ముతున్నాడు. ఊరు అప్పటికే సద్దు మణిగింది. ఇటువంటి సమయాల్లో చెట్ల నీడల కింద రోడ్డుమీద నడవటం, నిశ్శబ్దంగా జనసంచారం లేని రోడ్డుమీద, తాలూకాఆఫీసులోని కాలమానాన్ని సూచించే గంటలు కొట్టడం వినటం రఘురావ్‌కు చాలా ఇష్టం. రిక్షావాళ్లను తప్పించుకుని ముందుకు వచ్చాడు. వెంకటలక్ష్మి ఆట్టే జనసంచారం లేని పెద్ద బజారులో వేగంగా నడుస్తూండటం అతణ్ణి ఆకర్షించింది. అతడు మామూలుగా నడుస్తున్నాడు. ఆమె వేగంగా నడవటంవల్ల అతడి నడక వేగాన్ని అనుసరించ గలుగుతున్నది. రోడ్డుకు ఒక వైపున ఆమె, మరి ఒకవైపున అతడు నడుస్తున్నారు. మధ్యలో ఎన్నో రిక్షాలు వాళ్లను దాటిపోయాయి. అప్పుడప్పుడు ఒకటి రెండు కార్లు, మధ్యలో ఏ రిక్షాలోనుండో ఎవరో తనను పలకరిస్తున్నారు. సుందర విలాస్ ముందుకు వచ్చేసరికి రఘురావ్‌కు ఒళ్లు గరిపొడిచినట్లయింది. ఏమిటో లజ్జతో కూడిన సంకోచం కూడా కలిగింది. కిళ్లీకొట్టు తెరిచే ఉంది కాని, బీడీకట్ట ఒకచేత్తో పట్టుకుని వెంకటేశ్వర్లు అక్కడ లేడు.

వెంకటేశ్వర్లును తలచుకోగానే రఘురావ్‌కు రోత కలిగింది. గార పట్టిన పళ్లతో, బీడీ కంపు నోటితో వెంకటేశ్వర్లు బొమ్మ మనస్సులో చాలా వికృతంగా కనిపించింది. నవ్వుని అందమైన ఎర్రని వెంకటలక్ష్మి పెదవులు రఘురావ్ మనసులో మెదిలి, అతడు మనస్సులోనే చెంపలు వాయించుకున్నాడు. చెప్పలేని దుఃఖం కూడా కలిగి 'పాపం కాదా?' అనుకున్నాడు. ఇద్దరూ రోడ్డుకు ఆద్దరిని, ఇద్దరిని నడుస్తూనే ఉన్నారు. రఘురావ్ మనస్సు జాలితోనూ, విచారంతోనూ, పశ్చాత్తాపంతోనూ బరువెక్కిపోతున్నది. ఈ ప్రపంచాన్ని చెరిపి కొత్త కథ వ్రాసుకుంటే బావుండుననిపిస్తున్నది మనస్సుకు. ఎవరో మల్లెపూలు కావాలా? అని తన ముందునుంచే నడిచిపోయారు. రఘురావ్‌కు కోపం వచ్చింది. [illegible] పరిహసిస్తున్నట్లనిపించింది. ఈ వెంకటలక్ష్మి తనకు అక్షరాభ్యాసం చేసి [illegible] నేర్పిన సత్యనారాయణగారి [illegible] తమకు దూరంగా బంధువులు [illegible]. వాళ్లు కూడా దరిద్రులే. తండ్రి బతికి ఉండగా తమ రెండు కుటుంబాల మధ్య స్నేహసంబంధాలు బాగానే ఉండేవి. అప్పుడు పరిహాసానికి సత్యనారాయణగారు తనను 'అల్లుడూ' అని కూడా పిలుస్తూ ఉండేవారు. తాను దత్తు పోవటానికి పూర్వందాకా ఈ పరిహాసానికి తగు

మాత్రం విలువ కూడా ఉండేది. వెంకటలక్ష్మి తమ ఇంటికి వచ్చినప్పుడు తల్లి కూడా ఆ పిల్లపట్ల ప్రత్యేకమైన శ్రద్ధాభిమానాలు చూపటం తనకు ఇప్పటికీ బాగా గుర్తు. తాను బి. ఎ. చదువుకుంటున్నప్పుడు కూడా, సత్యనారాయణగారు తనపట్ల ప్రత్యేకమైన శ్రద్ధాసక్తులు కనపరుస్తూ ఉండటం తానెప్పటికీ మరిచిపోలేడు. కాలేజీలో కూడా ఏదో ప్రత్యేకమైన పని కల్పించుకుని వచ్చి తనను గూర్చి వాకబు చేసేవారాయన. తనను చూస్తే ఆయనగారి కెంతో సంతోషంగా ఉండేది. తాను దత్తు పోతున్నాడన్న విషయం తెలిసేసరికి ఆయనగారు ఎంతో బాధపడ్డారు. తాను కాలేజీలో చదువుతున్న అన్నినాళ్ళూ వాళ్ళింటి ముందుగానే నడిచిపోతూ ఉండేవాడు. ఇప్పుడు వాళ్ళింటి ముందుగా నడిచిపోవలసిన అవసరం తన కెంతమాత్రమూ లేదు. కోర్టుకు వెళ్ళేటప్పుడు మాత్రం తమ పాత ఇంటి మీదుగా పోవలసి ఉంటుంది. అది కూడా ఇప్పుడు దారి తప్పించాడు. తన తల్లీ, అన్నా, ఇద్దరు తమ్ముళ్ళూ ఇప్పుడు ఈ ఊళ్ళో లేరు. తనకు ఈ ఊళ్ళో నా అన్నవాళ్ళను ఎవరినీ లేకుండా చేసిపోయినా రనిపిస్తూ ఉంటుంది రఘురామ్‌కు. దానితో అతడికి తల్లిపైన, అన్నపైన, అందరిపైన, లోకంపైన కూడా అసంతృప్తీ, విరక్తీ కలుగుతాయి. అందరూ కూడా ఎవరి స్వార్థం వాళ్ళు చూసుకునే వాళ్ళలాగు, కుటిలులు, దుర్మార్గుల లాగు అతడు కోపగించుకుంటాడు. కాని, అంతలోనే తాను అలా అందరి గురించీ అనుకున్నందుకు పశ్చాత్తప్తుడవుతాడు.

సినిమాహాలు దగ్గిర వెంకటలక్ష్మి మల్లెపూలు కొనుక్కుంది. రఘురామ్ చూశాడు. ఇక అతడు ఆ పక్క వీధిలోకి వెళ్ళిపోవాలి. ఇప్పుడు అమ్మ ఏం చేస్తూ ఉంటుందో? అన్నయ్య ఇంకా కోర్టు కొట్లో ఆవేళ లెక్కలు సరిచూసి ఇంటికి చేరి ఉండడు. తనలాగే తన తమ్ముళ్ళు కష్టపడి చదువుతూ ఉంటారు కాబోలు. తాను రేపు వెళితే ఎట్లా ఉంటుంది? అమ్మకు వెంకటలక్ష్మిని గురించి చెబితే, సంగీతం ట్యూషన్లు చెప్పి డబ్బు సంపాదిస్తున్నదని? తాను దత్తు పోకుండా ఉండి ఉంటే? వెంకటలక్ష్మినే తాను చేసుకునిఉంటే? అర్థంలేని ప్రశ్నలు. అన్నయ్యకిలాంటి ప్రశ్నలు రావు. అన్నయ్య తనంత చదువుకోనుకూడా లేదు. కాని, ఆ మనస్సు వేరు. ఆ విబ్బరం వేరు. ఆ ఆలోచన వేరు. ఒకసారి ఒక స్నేహితుడెవరో రాగా, పెళ్ళిళ్ళ, సంబంధాలూ, కట్నాలూ, ఆర్థిక ఇబ్బందులూ, ఉద్యోగాలూ పిల్లా జెల్లా కలగటం, సంసారంలో ఒడిదుడుకులు లేకుండా సాగిపోవటం మొదలైన అనేక విషయాలు మాట్లాడుకున్నారు అన్నయ్యా, ఆ స్నేహితుడూనూ. అన్నయ్య అన్నాడు: "ఒరే రాజా! (ఆ స్నేహితుడు) ప్రతివాడి బతుకూ ఒక క్రాస్‌వర్డ్ పజిల్‌రా, నాయనా. ఆల్ కరెక్ట్ ఏదీ ఉండదు. ఇక కోటికి ఎవడేనా ఉంటాడేమో? ఆస్తి, పాస్తి, తలిదండ్రులు, తండ్రి ఉద్యోగం, పైరాబడి, ఇంట్లో అందరికీ ఆరోగ్యం, పిల్లల చదువులు, వాళ్ళ ఉద్యోగాలు, ఆడపిల్లల పెళ్ళిళ్ళ—ఇవన్నీ గళ్ళు. ఇక ఎవడి బతుకులోనయినా ఆల్ కరెక్టు సొల్యూషన్ ఎప్పుడు? నాన్నగారు, మామగారు, ఆస్తిపాస్తులు, మామగారి ఉద్యోగం, నాన్నగారి ఆస్తి లేక అటునుంచి ఇటు, పెళ్ళాం, రూపం, గుణం, సంసారం, యోగ్యత, అన్నిటినీమించి తమ ఇంట్లో ఇముడటం, పిల్లలు పుట్టడం, కావలసినదానికన్నా ఎక్కువ డబ్బు రావటం—ఇవీ అడ్డాలూ నిలువులూను. అడ్డాలు నింపితే నిలువులు ఖాళీగా ఉంటాయి. నిలువులు నిండితే అడ్డాలు ఖాళీగా ఉంటాయి. కనక రెండుమూడు తప్పయినా సొల్యూషన్ కనుక్కోవటం అదృష్టం."

అప్పుడు తనకు అన్నయ్య మాటలు అర్థం కాలేదు. ఏమిటో వాళ్ళు సోది మాట్లాడుకున్నట్లనిపించింది. అప్పటికే తనకు క్రాస్‌వర్డ్ పజిల్ అంటే ఏమిటో తెలుసు కాబట్టి, వాళ్ళ మాటలు కొంత అర్థమైనాయి. గుర్తు ఉన్నాయి. అప్పుడప్పుడు ఆ మాటలు ఆలోచనను రేపుతున్నాయి.

రఘురామ్ ఇంటికి చేరి వరండాలో పెద్ద ముగ్గులా మెరుస్తున్న వెన్నెలను చూసి పరమానందం పొందాడు. ఇప్పుడా వరండాలో ఏ స్తంభాన్నో ఆనుకుని శ్యామసుందరి తన కోసం ఎదురుచూస్తూ ఉంటే ఎంత బావుండును! అది అసంభవం అని అతడికి తెలుసు. అందుకే అతడికి ఎవరిమీదనో కసి. మనస్సు నిండా దుఃఖం.

వరండా మెట్లెక్కి లోపలికి వెళ్ళాడు. రేడియో నుంచి సిలోన్ సంగీతం వినపడక పోతున్నందుకు అతడికి చాలా ఆశ్చర్యంగా ఉంది. శ్యామసుందరి ఇంకా ఇంటికి రాలేదేమోనన్న ఆశంకతో కొంచెం దిగులైంది కూడా. ఎదుటలేని వాళ్ళమీద మన కోపం ఎట్లాఅయినా కొంచెం తక్కువగానే ఉంటుంది. కాని, తన ఆలోచన సరైనది కాదని తెలిసిపోయింది. హాల్లో అడుగుపెట్టగానే వాళ్ళమ్మగారు, అంటే తనకు సాక్షాత్తూ అత్తగారు, "నాయనా, అమ్మాయికి విపరీతంగా తలనొప్పి వచ్చేసిందట. అన్నం కూడా తినకుండా, మందేసుకుని కాఫీ తాగి పడుకుంది. వడ్డించేశాను. మీరు రండి" అన్నది.

రఘురామ్ ఏమీ మాట్లాడలేదు. శ్యామసుందరికి తలనొప్పి అని తెలియగానే అతడి మనస్సులో అంతటా ఆమె యెడల ప్రేమా, జాలీ నిండిపోయాయి. పాపం, అన్నం కూడా తినలేదని మనస్సంతా ఎంతో మెత్తపడిపోయింది.

సన్నని లైటు వెలుతురులో ఇప్పుడే పడుకున్నదని అత్తగారినే చెప్పబడుతున్న శ్యామను లేపటం తన కిష్టం లేకపోయింది.

తనకు తలనొప్పి వస్తే చక్కని సంగీతం వింటే తగ్గిపోతుంది.

ఇలా అనుకోగానే, చక్కని సంగీతం వినాలంటే శ్యామసుందరికి తలనొప్పి వస్తుందన్న విషయం కూడా గుర్తు వచ్చింది.

నాలుగు మెతుకులు తిని అతడు హాల్లోని గదిలోకి వచ్చాడు.

కిటికీలోంచి వెన్నెల రేడియోమీద పడుతున్నది.

తలలో సాయంకాలం అర్ధచంద్రాకారంగా ముడిచిన పూలచెండు టేబిల్ మీద విసిరివేసిందిలా ఉన్నది శ్యామసుందరి. అది అక్కడ పడి ఉంది.

క్షణంసేపు నిదుచుని నిద్రపోతున్న శ్యామసుందరి వేపు చూశాడతడు. రంగులు వెలిసిపోయిన అందమైన మట్టి బొమ్మకు కొత్తగా రంగువేసి ఆరబెట్టినట్టున్నది శ్యామసుందరి అతడికి. ★

ఆంధ్ర ప్రభ
సచిత్ర వారపత్రిక

1965, నవంబరు 1 నుంచి
కొత్త ప్రకటన రేట్లు

కాజువల్ : కాలం సెం. మీ. 1 కి 7–50
కంట్రాక్టు: కాలం సెం. మీ. 1 కి రు. 6–80
(250 సెం. మీ. లు, ఆపైన)
(ప్రకటనకు కనీస స్థలం సిం. కాలం— 5 సెం. మీ. లు)

అట్ట పేజీలు
4 వ పేజీ-రెండు రంగులు

కాజువల్ : ప్రకటన 1 కి రు. 1100/—
కంట్రాక్టు : ప్రకటన 1 కి రు. 950/—
(కనీసం 6 ప్రకటనలు)

2 వ పేజీ, 3 వ పేజీ— ఒక రంగు

కాజువల్ : ప్రకటన 1 కి రు 700/—
కంట్రాక్టు : ప్రకటన 1 కి రు. 600/—
(కనీసం 6 ప్రకటనలు

కొలతలు :

కాలం వెడల్పు 5 సెం. మీ.
కాలం నిడివి 23 సెం. మీ.
పేజీకి 3 కాలంలు

ఇతర వివరములకు దిగువవారికి వ్రాయండి:
అడ్వర్టయిజ్‌మెంట్ మేనేజర్,
ఆంధ్రప్రభ సచిత్ర వారపత్రిక
ఎక్స్‌ప్రెస్ ఎస్టేట్స్, మద్రాసు. 2